नं. ५३९२

अवच्छेदक निरुक्तिः
तैलंग देश लिपिः

× × × ×

पत्र. – १४ ——— पं. ×

विषयः न्याय वैशेषिकम्

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

अवच्छेदकनिरुक्तिः तैलिंगदेशाक्षरप्याम्

५३१२

5312

F. 39

तैलंगू भाषा

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

अवच्छेदकनिरुक्ती पत्र १४

A. niruikty

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

బా॰౪ ప్ర ౪గో శ్రీమదిష్టదేవతాయై నమః ॥ అథ నవ్యావచ్ఛేదకత్వమితి నవ్యరూపసంబంధవిశేషణత్వప్రత్యవచ్ఛేదకత్వపదార్థః ఇతి పక్షే కత్వరూపసంబంధవిశేష్యత్వాభావసాధనే అతి ప్ర
౧ సంగస్య హేతుత్వం సంభవతి తస్య వస్త్రత్వాత్ తావద్విష్ణుత్వం కేచిత్ అతిప్రసంగవదేన అతిప్రసంగప్రయోజకత్వస్య అతిప్రసంగాపాదకే తయోః స్వవావచ్ఛేదకత్వాత్
తిఅభావే ఘటరూపాపత్తిరిత్యాద్యుక్తరీత్యా స్వావచ్ఛేదకత్వపదార్థతావచ్ఛేదేన వక్తవ్యతాయాం తాదృశ కేవలాన్వయిత్వాది తత్త్వయోః సాధ్యాభావవత్త్వరూపసంబంధ
విశేషావచ్ఛేదకత్వమాదాయ వృత్తివారితావ్యవహారాలాభః అతిప్రసంగవదత్వ వృత్తివారిత్వసాధారణవత్త్వవసన్నతయా స్వరూపసంబంధరూపావచ్ఛేదకత్వఘటితలక్ష
ణం పక్షేత్యాదినుమితి జనకతావచ్ఛేదకత్వాప్తే నిరుద్దసాధనే స్వరూపాసిద్ధేర్వావ్యవహారాభావ కారణ ఇతి వదంతి తత్తుచ్ఛం స్వమ్ స్వరూపసంబంధరూపవిశేషావచ్ఛేదకత్వ
మివంలనుమిత్యనుకూలాభావప్రతియోగ్యవచ్ఛేదకతాభిన్నం తాదృశవృత్తివారిత్వాతిప్రసంగాతితాదృశవృత్తివారిసాధారణఘటితత్వాదిత్యర్థః తయోః స్వరూపా
పిత్త్వాదికనవకాశశాతసనూవచ్ఛేదకతా త్వస్య నను గతతయా తాదృశాభావప్రతియోగిత్వాదిరిత్యుక్తత్వాదిరూపావచ్ఛేదకత్వసిద్ధసాధనేన సిద్ధసాధనం స్వరూపసంబంధరూ
పావచ్ఛేదకత్వాభావసాధనే ప్రతియోగిప్రసిద్ధిరితి వాచ్యం తాదృశాభావప్రతియోగిభిన్నత్వస్య తాదృశాభావఘటకభిన్నత్వస్య వా సాధనీయత్వాత్ తత్ర అవచ్ఛేదకత్వప్రవేశః
స్యైవమపి హేతుతావచ్ఛేదకాదినిష్ఠావచ్ఛేదకతామాదాయ భాగాసిద్ధిర్వారణం ధర్మితి వాచ్యం పక్షతావచ్ఛేదకసామానాధికరణ్యేనైవ సాధ్యసాధనే తయోరుపాదానాయోగ్యత్వాభావతు
తావచ్ఛేదకతాభిన్నవిషయతా నిరూపిత వృత్తిత్వవిషయతా నిరూపిత అధికరణత్వవన్నిష్ఠవిషయతా నిరూపితవిషయతా నిరూపితవిషయతా నిరూపితాభావవిశిష్టవి
షయతా నిరూపితవిశిష్టవిషయతా త్వస్య నపక్షే స్వవిశేషణవత్త్వ సూత్రానుపపత్తిః నిరుక్తాభావవిషయతాశ్రయ విశిష్టం వ నిరూపితవిషయతా నిరూపితత్వనిరూపితతాభానతర

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

ఖా॥అ॥౧౪ సంబంధేన ఘటాభావే ఘటవ్యాప్తిః ఘటత్వావచ్ఛేదకత్వప్రసంగాత్ తద్వారణాయ సమనియతత్వ సంబంధేనావచ్ఛిన్నత్వాదితి సిద్ధాంతవాగీశమతే సంఖ్యాగర్భ-
కేనద్రవ్యత్వం దత్తం తథాచ సమనియతత్వ ప్రవేశే సమవాయేన పృథివీసమవేతాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకతానుపపత్తిరితి న చ పృథివీసమవేతాభావస్య ప్రతి
యోగితావచ్ఛేదకం న సమవేతత్వమితి వక్తవ్యం గుణాదావపి విశిష్టసత్తా నాస్తీతి ప్రతీతేః పృథివీసమవేతం నాస్తీతి ప్రతీత్యా ఘటాదౌ సమవేతత్వస్య ప్రతి
యోగితావచ్ఛేదకత్వే తద్దోషతాదవస్థ్యాదితి వాచ్యం పృథివీసమవేతం నాస్తీతి ప్రతీత్యా పృథివ్యుపలక్షితయా ప్రతియోగిత్వం పృథివీసమవేతత్వస్య వగాహితయా గుణాదౌ
తాదృశప్రతీత్యా సందర్భయాత తత్ప్రతీతేః వక్తారోపేన ఇత్యపి కల్పద్ సమవాయేన పృథివీసమవేత ఘటాద్యుపలక్షిత పృథివీసమవేతాభావస్య వృత్తికారకోపలక్షితావిధయా
భావానుపపత్తేః తత్త్వోపలక్షణత్వం ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాసంపన్నతయా ప్రతియోగిప్రకారకత్వం సమ్యగుపలక్షణవిధయా భాసమానత్వాపత్తేరితి వాచ్యం తథా సతి ప్రతి
యోగితావచ్ఛేదకతాయాం పర్యాప్తిః ఘటత్వస్య ఘటో నాస్తీతి బుద్ధేః ప్రతియోగ్యంశే భాసమానత్వేన తయా ఘటో నాస్తీతి బుద్ధేః ఘటప్రతియోగితాయాం సంభవాత్ ఘ
టేప్రసక్తత్వేన ఘటసమనియతత్వమితి వాచ్యం తథా సతి భూతలత్వావచ్ఛిన్నవిశిష్టతానిరూపిత ఘటత్వావచ్ఛిన్నవిషయతానిరూపిత ఘటసమవాయత్వప్రతియోగి
తాకాభావత్వావచ్ఛిన్నస్య ప్రకారతాకాబుద్ధిత్వావచ్ఛిన్నత్వైవ ప్రతిబంధకత్వం వాచ్యం తత్ర వ్యాప్యస్య వ్యాపకే ఘటత్వసమనియతత్వనివేశే గౌరవాపత్తేః అ
ప్యన్యథాపి నతాదృశబుద్ధిభూతలత్వావచ్ఛిన్నవిశిష్టతానిరూపితఘటత్వావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావత్వావచ్ఛిన్నప్రకారతాకబుద్ధిత్వేన ప్రతిబంధకత్వమ-
తిలాఘవాత్ తత్ర ఘటత్వస్య స్వరూపసంబంధరూపావచ్ఛేదకత్వప్రవేశాదిప్రసమాధిర్యస్య ఏతదభావబుద్ధిప్రతియోగ్యంశే ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతా నాస్తి ప్రకారతయా భా
సతే

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

ణసంబంధేన తత్ర తన్నాస్తీత్యర్థః తత్ర పృథివీసమవేతత్వస్యోపలక్షణవిధయా ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతయా భాసమానత్వం ఏతాదృశాభావే న సమవాయేన పృథివీసమవేతత్వావచ్ఛిన్నస్య ప్రసిద్ధ్యభావో

ధాత్ సమయపృథివీసమవేతత్వావచ్ఛిన్నాధికరణత్వేతి యావత్ ప్రయోగ్యత్వాదౌ నాతాదృశత్వస్య ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వం వక్తుం మహార్థతిథిన తద్ధర్మస్య విశేషణతయా

ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతావగాహిప్రమయా తద్ధర్మ్యుపలక్షణవిధయా ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతావగాహిప్రత్యయస్య కోటిద్వయావగాహిత్వం తద్ధర్మవిశేషణవిధయా ప్ర

తియోగితావచ్ఛేదకతావగాహిప్రత్యయే తద్ధర్మావచ్ఛిన్నప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వవిశిష్టప్రతియోగితావచ్ఛేదకసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకత్వసంబంధేనాప్ర

భావాంశే ప్రతియోగినో భానం తద్ధర్మ్యుపలక్షణవిధయా ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతావగాహిప్రత్యయే కేవలప్రతియోగితావచ్ఛేదకసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియో

గితావచ్ఛేదకతావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకత్వసంబంధేనాభావాంశే భానమిత్యన్యత్ర విస్తరః ఇత్యాదితి సర్వం సమంజసం ॥౧॥ అథ విశిష్టసత్తాత్వస

మనియతసత్తాపి సత్తాత్వస్య స్వవిశిష్టాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వం గుణాదావపి సత్తా నాస్తీతి ప్రత్యయస్య సంగాదితి అథ విశిష్టసత్తాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వ

స్య సత్తాత్వేఽతిసత్త్వే పి కథం తాదృశప్రత్యయాత్తిప్రసంగః గుణే సత్తాత్వావచ్ఛిన్నస్యైవ సత్తాత్వే పరం తు విశిష్టసత్తాత్వస్య ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతయా గుణే విశిష్టస

త్తా నాస్తీతి ప్రత్యయాత్ప్రసంగ ఏవ వక్తుం యుక్తం తథాపి గుణవిశిష్టసత్తాత్వావచ్ఛిన్నాభావః పృథగేవ తద్భావవిశిష్టసత్తాత్వస్య యది నాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వం తదా గు

ణే సత్తాత్వావచ్ఛిన్నాభావతాదృశ్యే తాదృశప్రత్యయస్య సిద్ధిరిత్యర్థః ఇతి వాచ్యం తాదృశతాపి గుణే సత్తాత్వావచ్ఛిన్నాభావవత్త్వేన ప్రత్యయోగాదితి విన్న సత్తాత్వం

యది విశిష్టసత్తాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకం స్యాత్ గుణే నిష్ప్రతియోగికాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకం స్యాదిత్యర్థకేత్యాపత్తిసంభవాత్ యద్యపి సమనియతధర్మపదేన

త్తిత్వం సత్తాంత్యాభావాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకకుక్షి ప్రవిష్టం తథాపి యత్వం కంబుగ్రీవానాశస్యైవ వృత్తిత్వస్యైవ విశేషణవిరహాదేవ విశిష్టాభావసత్వేన తత్వం కంబుగ్రీవాదిమానాస్తి
తి ప్రత్యయోనపతత్త్వవృత్తిత్వనాశస్యైవ తి ప్రత్యయత్వాదిరపి ప్రసంగశ్చేయాన తద్వృత్తిత్వం నవీనతాంత్యాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకకుక్షి ప్రవిష్టం తథాపి యద్వృత్త్యం
కంబుగ్రీవాదినాశాదేవ లవయవవిభాగనాశేన తత్త్వం కంబుగ్రీవాదిరూపతయోక్త ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వస్య సత్త్వేపి యదవయవసంయోగనాశేనైవ ఘటనాశయోః కథమవయ
వసంయోగస్వరూపకం కంబుగ్రీవాయాం నిరుక్తప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వస్యసత్వేపి బాధాభావాదేవ లక్షణే అతిప్రసంగ ఇత్యుదితత్వ తద్వృత్తిత్వం సత్తాంత్యాభావప్రతి-
యోగితావచ్ఛేదకం తత్ ఘటకమపి కంబుగ్రీవాదిమదభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకం ప్రత్యయాతిప్రసంగస్తథాప్యతో వైశిష్ట్యమవిత తదాత్మ్యాదితో నమో పలక్షి
తవిధయా కంబుగ్రీవాదిమత్త్వస్య సాంద్యతావచ్ఛేదకత్వం లవ ఘటత్వస్య స్వావచ్ఛేదకత్వం స్వస్వత్వం విశిష్టాభావప్రతియోగితాయాః విశిష్టప్రతియోగికత్వవిశిష్ట
సంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నత్వప్రకృతసాంద్యతావచ్ఛేదకే ఘటత్వం యోగ్యరయోగసంబంధావచ్ఛిన్నత్వవిరహేణైవ తాత్పర్యాభావేన లక్షణే ఘటత్వకత్తింతయాసా
ధ్యతావచ్ఛేదకోపస్థితప్రతియోగితాకాభావతయా తత్ప్రత్యయాతిప్రసంగవిరహాదేవ ఘటత్వస్య స్వావచ్ఛేదకత్వస్యైవారణ ఇతి వాచ్యం తావతా ఘటత్వకం కంబుగ్రీవాది
ఘటితస్యవివాదభంగాదపి తత్ర వృత్తిత్వ తత్త్వం కంబుగ్రీవాదికేమాదాయ వివాదసన్నిరస్యవక్తవ్యంతల అత్రా లఘుత్వం కంబుగ్రీవాదిమత్త్వం పరాపరంపరాసంబం
ధావచ్ఛిన్నకం కంబుగ్రీవాత్రయత్వం కంబుగ్రీవానాశే చలత్రయసమానకాలీనలత్రయత్వస్య తదానీమపి సత్త్వాపత్తేః ఘటఘటాదౌ తత్త్వ ప్రత్యయాతిప్రసంగస్తత
త్వం కంబుగ్రీవాత్రయత్వాపేక్షయా లాఘవాత్ తత్ర వృత్తిత్వస్య సత్త్వాభావాచ్చ సహసంగతిరితి వాచ్యః తథాపి కంబుగ్రీవాదిమత్త్వం కంబుగ్రీవాదివృత్తిత్వ

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

బా॰ప్ర॰గో॰ 3 పరస్పరసాబ్యవచ్ఛిన్నవసమానాధికరణాభావవత్త్వం తదయోగితావచ్ఛేదకత్వస్య విపత్తిః తత్సామ్యేఽప్యుక్తే దోషవారణాసంభవే ప్రోక్తేఽధికరణసంబంధావచ్ఛిన్నేలత్వావస్త్రీత్వ
వగతతయా ఘటత్వరూపాభావమాదాయదోషవారణాసంభవాత్ తథావిధబహుపదకల్పనయా తుక్తే నియమస్య నిర్దోషత్వేఽపి అస్పష్టే ధానాపత్తియా గు
రుత్వాదిత్వాదిత్యేయం॥ ౧ ॥ అథ కంబుగ్రీవాదిమత్త్వం కంబుగ్రీవాదివృత్తిరేవ సామాన్యం తత్ర [illegible] సిద్ధాంతలక్షణశాపి [illegible] వ్యాప్య సాధ్యకే [illegible] సాధ్యతావచ్ఛేదకత
తావచ్ఛేదకతదితరోభయధర్మానవచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకత్వం నివిశితం తథాచ సాధ్యతావచ్ఛేదకతావచ్ఛేదకం బువారత్వాదితయా [illegible] నాభావచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకతయా తాద్రూప్యాభా
వస్య లక్షణే ఘటత్వేతయా కుయోరతివ్యాప్తివారణమితి అత్ర సమాధానం తత్ర [illegible] ఖ్యాపనస్యానుమితిసామాన్యలక్షణే గ్రంథతోఽస్పష్టమభిధానాత్ ఇతి న
తానుసారేణ నవ్యైః కృతం అథవా ప్రాగుక్తేఽఖిలాతిమద్వ్యాఘటత్వాదిత్యాదౌ ఘటసమవేతత్వవిశిష్టఖ్యాతిమదన్యాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకం లాఘవాద్ఘటస-
మవేతత్వం ఘటేతరాసమవేతత్వస్య వా [illegible] తావతైవ తత్ర అతివ్యాప్తివారణసంభవే [illegible] ఉక్తే విపక్షిణ [illegible] వా వక్తే [illegible] ప్రోక్తే [illegible] సంగతిః తత్రాద్యేరుప
లక్షణవిధయా [illegible] ఘటత్వంగత్యా అథతద్ధారణకంబుగ్రీవాద్యవయవవిశేషః తస్య సమవాయసమవేతత్వసంబంధేనావచ్ఛేదకత్వకల్పనాపేక్షయా సాక్షాత్త్వం బు
ధ్నైవత్వకల్పనే [illegible] సంగారశ్వసంపాదకతయా [illegible] వచ్ఛేదకత్వంకల్పనే [illegible] ప్రథమపక్షేఽపి వ్యాప్తిసంభవే పరంపరాసంబంధేన కంబు
గ్రీవాత్వస్య అవచ్ఛేదకతానుసరణం [illegible] సంబంధేన [illegible] తత్త్వం కంబుగ్రీవానా
శస్య [illegible] విశేషణవిరహాదేవ విశిష్టాభావసత్త్వేన [illegible] ప్రత్యయోన [illegible] తత్ర సంగతియా [illegible]

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

ఘటత్వే

ఛిన్నత్వావచ్ఛేదకేసమానాధికరణ్యం ఘటయోరుభయసంయోగేన పటాంశ్చ ఘటావచ్ఛిన్న ఇత్యాద్యుక్త సంబంధేన పటప్రమేయాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వలక్షణే ఘటత్వే ఘటత్వాభావాత్త్వైవంశు
ఘసంయోగేనవహ్నిప్రతియోగికసంయోగేనవాంశే వహ్నిసాధ్యతాయాం సత్త్వాత్ వృత్తిత్వాభావాదవ్యాప్తిః పత్రహేతుసాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధేన ఘటాభావవత్వ్యాత్ పత్ర సంబం
ధేన ఘటప్రమేయత్వరూపహేతుమతితదభావస్య నిరుక్తప్రతియోగివ్యధికరణస్య ప్రసిద్ధ్యా ఏతత్సమానాధికరణాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వసిద్ధేః ఇత్యుక్తౌ గ్రంథానా
వేశనమితి చేన్న యద్ధర్మావచ్ఛిన్నప్రతియోగికత్వవిశిష్టమతం అత్రైవ ప్రతియోగ్యభావతద్ధర్మయత్వరూపత్వమంగీకృత్య ప్రతియోగితాసామాన్యాభావ విశేషాభావ ఘటి
అభిన్నత్వ దృష్టత్వం తదానాసంగతిరితిభావః ॥ ౦ ॥ అథవవహ్ని ఘటవృత్తిత్వాభావాద్ధ్వ వహ్నిర్నాస్తి సత్తావాన్ జాతేరిత్యాదౌ విశిష్టసత్తాభావమాదాయాభావాత్ త్వేవారణాయ ప్రాగు
క్తోభయానవచ్ఛిన్నత్వ ప్రతియోగితానవచ్ఛేదకత్వ అవచ్ఛేదకతయా ఉభయత్రావచ్ఛేదకత్వాద్యర్థకాంశాభావవారణాయ అసంభవాదనుపాత్తత్వ విశేషణం ప్రతియోగ్యసమానాధికరణయోభయానవచ్ఛిన్న
ఘటనివేశేపి లక్ష్యే సామానాధికరణ్యసంబంధేన ఘటాభావాత్ వహ్న్యభావమాదాయాభావాత్ సాధ్యవత్త్వాత్ ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వాప్రాప్తేః అతస్తన్నివేశోఽతిప్రసక్తివారణాయ ౦-
వహ్నిమాన్ ధూమాదిత్యాదౌ ధూమాభావసాధ్యాభావమాదాయోభయాభావమాదాయావ్యాప్తిరవగుణాభావమాదాయావ్యాప్తేః తద్వ్యేతి వహ్ని ఘటయోరుభయాభావమాదా
యావ్యాప్తివారణాయ తన్నివేశస్య ఆవశ్యకత్వాత్ అనుపాదేయం తదా ఘటయోరుభయాభావమాదాయ తస్యసాధకత్వాదితి ॥ ౦ ॥ అథ సాధ్యతావచ్ఛేదకానతిరిక్తవ్యా
సజ్య వృత్తిధర్మావచ్ఛిన్న ప్రతియోగితాయాం నివేశే వైయర్థ్యం వారణాయ సంభవేత్ లాభంతరానుసరణం ధూమేన వప్రమేయధూమవహ్న్యుభయవాన్ వహ్ని
రిత్యాదౌ సాధ్యాభావస్య ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వం లాఘవాత్ శుద్ధధూమత్వ శబ్దేన వలయత్వవదాద్యుక్త ప్రతియోగితాలక్షణం ఘటత్వాదికం ధూమాభావాంతర్గత

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

ఘం॰ఘ॰అ॰౫౧ వృత్తివిశిష్టాధారసంగతేరశక్యపరిహారాత్ వ్యాప్యవత్త్వం ఘటో వాయౌ సాన్నిధ్యావచ్ఛేదకతాయాం ఘటత్వే సంబంధేన సమవాయః సమవేతత్వమాత్రం కింతు వ్యాప్యవృత్తిత్వం ఘటో
౮ వాదాభావే యః సమవాయః సమవేతత్వమేవ తథాచ వ్యాప్యత్వం ఘటో వాయౌ తత్త్వే పాంచభూతావచ్ఛేదకతాయాం ఘటత్వే సంబంధేన తేన ఘటో వాయౌ యః స్వాశ్రయ సమవాయః తత్త్వ
యాం తిత్ర సంగవిరహేణ ఘటత్వవ్యాప్యావచ్ఛేదకత్వం ప్రతి రోధానుపపత్తిః ఘటో నాశాభావత్వే నైతదాయురవత్త్వం ఘటో వాయౌ నాశే మానాంభావవాదినా అవత్త్వం ఘటో వాయౌ
మతావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకం నయుతత్వపత్ర త్వం ఘటో భావవతి ప్రత్యయాభావ సంగాదిభి సంధానే ఉక్త గ్రంథపరిష్కారే ఉపప
5 పత్తి భావాదిభేద్వయం॥ ౦ అథ వ్యధికరణ ఖుసాంఘదినా సాంకేతత్వ ఘటత్వ యదినా నేతి అప్రసక్త వ్యాప్యత్వ సంబంధావచ్ఛేదక వ్యధికరణ సామానాధికరణ్యం ఏతత్ప్రయుసం
బంధేన భూతిమత్త్వమేవ సాంకేత్యం పదార్థః పత్ర ప్రవృత్తా ద్విత్వే మాదాయ వృత్తివ్యాప్య సాంకేత్య ప్రవృత్తి రతః స్వావచ్ఛిన్న వ్యాప్యపదం వృత్తి వ్యాప్య మాదాయ ప్రవృత్తి సాంకేత్య ప్రవృత్తి
రతః స్వావచ్ఛిన్నవ్యాప్యపదం గుణవృత్తి వ్యాప్య మాదాయ సాంకేత్య ప్రవృత్తి రత వ్యాప్యసామానాధికరణ్య దలమితిని గర్భః॥ ౦ అథ సమనియతాభావ యాత్రా ఉక్త నప్య పగమా
నైమిత్తిక గతి శక్తి॥ నను పెంటుమన్విష్టాభావీయ ప్రతియోగితాయాం సాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధావచ్ఛిన్న వ్యాప్యత్వ నివేశితతాత్ప సామానాధికరణ్యస్య వక్తవ్యత్వ ప్రతియో
గితావచ్ఛిన్న వ్యాప్య ప్రసిద్ధిః ఘటీయ స్వసంయోగసంబంధావచ్ఛిన్న ప్రమేయ సామాన్యాభావీయ ప్రతియోగితాయాః ప్రసక్తేపి న సాధ్యతావచ్ఛేదక త్వప్రసంయోగ ఇ
తనే తి నవ ఘటీయ స్వసంయోగసంబంధేన ఘటప్రసాధ్యతాయాం వ్యాపకారోప వ్యాప్త ఇతి ఘటీయ స్వసంయోగసంబంధేన ఘటాభావస్య వతః సంబంధేన ప్రమేయ సామా
న్యాభావ ప్రరూప తయా ప్రతియోగితాప్రసిద్ధా తాదృశాభావస్య లక్ష్యే ఘటత్వే స పటాదృ భావవ ప్రతియోగితావచ్ఛేదకం యథోక్త వ్యాప్యత్వ వ్యాప్య సా

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

ష్యావచ్ఛేదకైకత్వాభావాద్వహ్నిపర్యాప్తికత్వస్య సత్త్వాన్నాతివ్యాప్తిరిత్యపి వదన్తి యుక్తం ఘ్రామితి తద్ధేయం ॥ ౪౦౪ ॥ అథ హేతుమన్నిష్ఠాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకం యద్రూపాన్యూనవృత్తి
త్వమిత్యత్ర అన్యూనవృత్తిత్వమత్ర దవవేధేయం నను సంయోగేన ప్రమేయసత్త్వాభావే హేతావతివ్యాప్తిః తత్ర హేతుసమానాధికరణస్య సంయోగేన ప్రమేయాభావస్య ప్రతియో
గితావచ్ఛేదకం లాఘవాత్ ప్రమేయత్వమేవ తస్య ప్రమేయత్వవ్యాపకత్వవిరహాదితి చేన్న తత్ర సమవాయసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకగగనాభావస్య వహ్న్యభావస్య సంయో
గసంబంధేన ప్రతియోగివ్యధికరణస్య కాలికసంబంధేన హేతుసమానాధికరణస్య ప్రతియోగితావచ్ఛేదకం గగనత్వాభావవత్త్వే తత్ర ప్రమేయత్వవ్యాపకత్వసత్త్వాత్ ప్రమేయాభావా
వాదితి వ్యాప్తిర్వారణీయా తథాపి సంయోగేన ప్రమేయసాధ్యకే ఘటత్వాదిహేతౌ ఘటత్వత్వాదిహేతౌ తు కథమతివ్యాప్తిర్దుర్వారా విశిష్టసత్తాత్మకత్వాద్ధర్మస్య ప్రతియోగి
తావచ్ఛేదకత్వాభావాత్ ప్రతియోగితావచ్ఛేదకం ద్రవ్యత్వాదికం బాధితమేవ తత్ర కాలికేన తు వ్యాపకత్వం సావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకసంబంధస్యైవ లక్షణే తత్రాప్యంశావశ్యకా
త్వమితి విభావనీయం ॥ ౦ ॥ వస్తుతస్తు కేవలాన్వయ్యవచ్ఛిన్నప్రతియోగిత్వసంబంధేనేతి అత్ర యమంశం తావన్ననుసమవాయసంబంధేన తాదాత్మ్యేన వా ఘటవిశిష్టస్య సంయోగేన సాధ్య
తాయాం ధూమాదిహేతావతివ్యాప్తిః సాధ్యతావచ్ఛేదకసమానవృత్తికత్వపర్యాప్తిసంబంధేన హేతుమన్నిష్ఠాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాం తాదాత్మ్యేన ఘటస్యసాధ్యతావచ్ఛేద
ప్రతియోగిత్వసంబంధేన సాధ్యతావచ్ఛేదకవ్యాపకత్వాత్ అనువచ్ఛేదకతాయాం సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటితసంబంధావచ్ఛిన్నత్వనివేశాదేవ తాదృశాభావవారణమితి వాచ్యం –
తథాపి సతి వహ్నిమాన్ ధూమాదిహేతావితాదృశాభావవారణసంభవాత్ సమానవృత్తికత్వస్య వ్యర్థత్వాపత్తేరితి చేన్న తాదాత్మ్యసంబంధేన ధూమవత్సత్త్వతా
యాం వహ్న్యభావే అతివ్యాప్తివారణాయ సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటితసంబంధావచ్ఛిన్నత్వపదేన సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటితసంబంధాన్యసంబంధానవచ్ఛిన్నత్వసాధ్యతావ

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

తా॰ ఘు॰ గ॰ వతా సుధురాంతరభదసవచ్ఛేదకత్వస్య సాధ్యతావచ్ఛేదకేసత్త్వాదయోగోలకాం వ్యాప్తస్య వహ్న్యభావవద్ధూలిష్వభావఘటకత్వాపత్తేః యత్ప్రతియోగితావచ్ఛేదకం యత్ అయోగోలకేయ-
౨ వచ్ఛిన్నతాంధ్యకధ్వంస్యవృత్తిర్యదృత్తివ్యాప్తిన యూడేవతాంధ్యకనివేశాసంభవాత్ స్వతరాంతరలభ్యంతరానుసరణాభావాత్ వ్యాప్యం లక్ష్యం తద్వ్యాప్తి ఘటియాకలభ్యంతరాను
తాంధ్యకనివేశాసంభవే చ ఘుసాధ్యతావచ్ఛేదకత్వవిలువ నిరూపితత్వస్య ప్రతియోగితావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నావిశేషత్వాత్ వ్యాప్తివారణసంభవాత్ లభ్యంతరానుసరణస్య తథాపి
వైయ్యర్థ్యాదితి చేన్న వహ్నిత్వావచ్ఛిన్నాభావత్వాద్ధూమాదివార్గాదావికస్యసాధ్యతావచ్ఛేదకస్యైవ తాంధ్యకాభావమందారాయామవ్యాప్తిః ఘటియాకలభ్యంతరానుధావనస్య ఆవశ్యకత్వాత్ యథా
విసాధ్యతావచ్ఛేదకతద్ధరానవహ్నిత్వస్య ఆభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాయాం నివేశాదేవ అవ్యాప్తివారణసంభవతీతి వాచ్యం ప్రాగుక్తవ్యాగుణవార్ కృథివీత్వాదితత్త్వదావ-
వ్యాప్తి ఘటియాతాంధ్యకనివేశాసంభవాదన్యథా గ్రావ్యగంధత్వస్య వలు ఘువాంత్ సాధ్యాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకతావత్త్వదశాయాం నతాంధ్యకక్కేంద్రలభావాంతరవవతాంధ్యకసప్ర
తియోగితానతిరిక్తవృత్తిత్వఘటకస్య సాధ్యతావచ్ఛేదకేసత్త్వాదిత్యధ్యేయం ॥ ౦ ॥ అథ ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతానతిరిక్తవృత్తిత్వఘటకస్య వహ్నినిష్ఠయాంవత్త్వాద్ధ్వనిన్నాభావమందారాయ
అవ్యాప్తివారణాయ ప్రతిపర్యాప్త్యవచ్ఛేదకేతి అత్రాయమాశంకా వహ్నిత్వపర్యాప్త్యవచ్ఛేదకే ధూమతద్ధూమయునతత్వవస్త్రావేదరివవహ్నినిష్ఠయాంవత్త్వాదిరిపర్యాప్త్యవచ్ఛేదకత్వాత్ ధూమయునతవ
విష్ణుయూంవాంద్యూతిప్రతీతేః తత్థాయవహ్నిమాంధూమాదితాన్నిదాంపుకాత్ వ్యాప్తిః తదవస్థిసవప్రపర్యాప్త్యవచ్ఛేదకతాకత్వం ప్రసమానవృత్తికత్వప్రదేనవాచ్యమితివాచ్యం అన్నైనైవ తత్ర
ధ్వవిష్ణుప్రమందారియ అవ్యాప్తివారణసంభవాంతనతిరిక్తవృత్తిత్వనివేశస్య వైయ్యర్థ్యాపత్తేరితి చేన్న పర్యాప్త్యనవచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నపర్యాప్తికత్వమేవ ప్రసమానవృత్తికత్వమిత్య
ప్యవవక్తవ్యం వహ్నినిష్ఠయాంవత్త్వాదేరవహ్నిత్వపర్యాప్త్యనవచ్ఛేదకతయాంవత్త్వవహ్నిపర్యాప్తికత్వాత్ మందారాయాం ధూమాదేవకాంశప్రత్యతత్ర విష్ణుత్వాదేరవహ్నిత్వపర్యా

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

ధేనధూమవిశిష్టస్యసంయోగేనసాధ్యతాయాంవహ్న్యదివాంతాభావత్వేనాపి॥ సాధ్యాభావస్యప్రతియోగితావచ్ఛేదకంలాఘవాద్ధూమస్యైవతథాచసాధ్యతావ
చ్ఛేదకసంబంధేనతదభావవతితాదృశాన్యతరసంబంధేనధూమవృత్తేః ధూమవదభావమాదాయకథంనిర్ధూమస్యఅవచ్ఛేదకత్వేపితాదాత్మ్యసంబంధేనతద
భావవత్యవృత్తిత్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాఘటకసంయోగేనధూమస్యవృత్తేః అథగౌరవమితిచేదితిచేత్ అథధూమస్యప్రకారతయామహావిశిష్టవాన్ వహ్నినిష్ఠాదా
అయోగోలకాద్యభావస్యావిలక్షణఘటకతయాస్వరూపసంబంధేనతదభావవతితాదృశవిశిష్టస్యఅవృత్తేః కథంతత్రాతివ్యాప్తిః నచతస్యాపిప్రతి
యోగితావచ్ఛేదకంధూమస్యైవేతివాచ్యం ఖలుతాదాత్మ్యయాంతిప్రసంగాత్ అత్రప్రసక్తతాదృశవిశిష్టస్యస్వరూపసంబంధ ఏవతత్రసాధ్యతావచ్ఛేదకతా
ఘటకసంబంధఃతథాచయాదృశసంబంధేనాయోగోలకావృత్తిత్వాభావస్యాపిధూమమాదాయసత్వేనతదవృత్తిత్వస్యసాధ్యతావచ్ఛేదకేసత్వాదతివ్యాప్తిరితివాచ్యం
ఉక్తానియదివిశేషరూపేణసంసర్గతారతామ్యంగీక్రియతేతదాతాదృశాతివ్యాప్తిరభావగతలక్షణత్వంల్లక్షణస్యతదతివ్యాప్తిరితితాదాత్మ్యసంబంధేనధూమవిశిష్టస్యసం
యోగేనసాధ్యతాయాంవహ్న్యదివాంతాభావత్వేనాపి॥ సాధ్యాభావస్యప్రతియోగితావచ్ఛేదకంలాఘవాదతిప్రసంగాద్యనాపాదకధూమస్యైవసాధ్యతావచ్ఛేదకే
తాఘటకసంబంధేనతదభావవతిధూమస్యవృత్తేరతివ్యాప్తిః తదపినసమ్యక్ సంయోగేనధూమతదభావస్యాపివేంతుసమానాధికరణతయాతత్ప్రతియోగితా
వచ్ఛేదకంధూమతద్ధూమస్యతాదాత్మ్యేనాభావవతిధూమస్యనిరుక్తసంబంధేనఅవృత్తేః నహితత్ర విషయతయారూపవత్వేనాభావమాదాయరూపవాన్పృథివీ
త్వాదిత్యాదావవ్యాప్తివారణాయనిరుక్తప్రతియోగితాయాంసాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధావచ్ఛిన్నత్వనివేశస్యావశ్యకత్వేనతయాధూమతదభావేనలక్షణ
వచ్ఛేదకతా

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

మూ ౪ అ॥౦౪ గా॥ నైరతనిష్ఠప్రతియోగిత్వయోరభావవత్వాద్యధికరణావృత్తిం అప్యధికరణం ఘటావృత్తిమత్వస్యైవ సాధ్యాభావవత్ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వేన తత్ర తాదాత్మ్యేన సంబంధావచ్ఛిన్నత్వాత్

౬ భావాత్ ధూమవత్పర్వతే భావాశికావచ్ఛేదకానుపపత్తిః స్వరూపావచ్ఛిన్నమాస్వామావిత్వాభావవత్వాదౌ కారకాభావస్థలటూ ఘటత్వాత్ తు మందాయాం వ్యాప్తివారణాయ

యత్సమానవృత్తిత్వేనైవ విశేష్యత్వావశ్యకత్వాద్దుత్తా వ్యాప్తివారణాసంభవాదితి విభావనీయం ౫౦ అథ ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతావతిరిక్తవృత్తిత్వే తు

తు మహాఖండ నాధర్మం ధూమవత్ప్రకారకప్రమావిశేష్యవాఘపెర్యరిత్యాదావతివ్యాప్తిః తథాత్ అత్రాయమంశంకా అథ సాధ్యవన్నిదకతాఘటితసంబంధేన

ప్రతియోగితావచ్ఛేదకాభావవతి ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాఘటితసంబంధేన అవృత్తిత్వస్య వృత్తిత్వస్య వివక్షితత్వాత్ అతివ్యాప్తివారణాసంభవః న

చ వహ్నిమత్ప్రకారకప్రకారకప్రమావిశేష్యవాన్ స్వామావిత్యాదావవ్యాప్తిః కథం యమన్నిష్ఠాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకం యద్ధర్మవత్త్వాదికం తదభావవతి ప్రతి-

యోగితావచ్ఛేదకతాఘటితసమవాయసంబంధేన వహ్నిమత్ప్రకారకప్రమావిశేష్యస్య అవృత్తేరితి వాచ్యం యాదృశకాభావమాదాయ వ్యాప్తివారణాయ ప్రతి-

యోగితావచ్ఛేదకతాయాం సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటితసంబంధావచ్ఛిన్నత్వనివేశాదేవ తాదృశకాభావవారణాసంభవాత్ నవధూమవత్ప్రకారకప్రమావిశేష్యవాన్

పెర్వతిత్యాదౌ సాధ్యాభావవత్ప్రతియోగితావచ్ఛేదకధూమవత్వస్యైవ ప్రతాదృశసంబంధావచ్ఛిన్నత్వాభావాదిత్యత్రాధారణాసాధ్యతాఘటితసంబంధస్య సంబంధా

నవచ్ఛిన్నత్వసాధ్యనిష్ఠత్వయోరభావవత్వాదినాపాదకతాశికకాలికత్వాదేవ తత్రాపి ఘటాద్యభావమాదాయ వ్యాప్తిరితి వాచ్యం సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటితప్ర

తియోగితావచ్ఛేదకతాఘటితకాలికసంబంధేన వృత్తిత్వస్య వివక్షితత్వేన ఘటాద్యభావస్థలే ఘటత్వావచ్ఛిన్నాభావస్థలే అవ్యాప్తేరసంభవాదితి నన్వేతాదాత్మ్యేన సంబం

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

సేవతావచ్ఛే వధూమవిశిష్టవాం వృత్తిత్వాదిత్యాదౌ సంయోగేన ధూమవదభావవద్వృత్తిత్వేన ఘటకేనాపి తత్ర సత్త్వాత్ అతివ్యాప్తిసంభవేన ప్రవిశేషణత్వాదిప్రయోజనం తత్రానుధావనీయం
నేతి విభావనీయం ॥ ౪ ॥ అథ ఇదం తు బోధ్యం ప్రత్యేక అత్రియమాణకారానను పారతుమన్నిచ్చా భావప్రతియోగితావచ్ఛేదకం యావత్తు ప్రత్యేకం తత్ప్రర్యాప్త్యనవచ్ఛేదకీభూతం
తద్ధర్మావచ్ఛిన్నపర్యాప్తికత్వం సాధ్యతావచ్ఛేదకే వివక్షణీయం తథాచ తాదృశతాదృశే యత్పర్యాప్త్యనవచ్ఛేదకీభూతం యద్ధర్మావచ్ఛిన్నత్వమేతత్త్వం తదవచ్ఛిన్నపర్యాప్తి
కత్వస్య సాధ్యతావచ్ఛేదకీభూతావచ్ఛిన్నత్వస్య తాదృశవ్యాప్త్యభావాదితి ధ్యేయం ॥ ౫ ॥ కేచిత్తు తదనతిరిక్తవృత్తిత్వం నప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధేన
తదభావవతి సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధేన వృత్తిత్వం కిం తు పర్యాప్త్యవచ్ఛేదకత్వసంబంధేన తదభావవతి తన్నైవసంబంధేన వృత్తిత్వం వ్యత్వనియామకసం
బంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావానంగీకారే తు పర్యాప్త్యవచ్ఛేదకతాసంబంధేన తద్వ్యభిచారవతి పర్యాప్త్యవచ్ఛేదకతాసంబంధేన సంబంధిత్వం తథాచ పర్యాప్త్య
వచ్ఛేదకత్వసంబంధేన తాదృశతాదృశే యత్తాదృశాభావవతి తత్ర వృత్తిత్వపర్యాప్త్యవచ్ఛేదకసంబంధేన వహ్నిత్వస్య సంబంధిత్వాన్నాతివ్యాప్తిరిత్యాహురిత్యనుధ్యేయం
యం ॥ అత్ర ప్రసనమానవృత్తికత్వం పర్యాప్త్యవచ్ఛేదకపర్యాప్తికత్వం వ్యాప్యత్వం తత్రాపి వహ్నిమాన్ ధూమాదిత్యాదౌ వహ్నిత్వపర్యాప్త్యవచ్ఛేదకీభూతం యు
ద్ధూమత్వసామ్యాదికం తదవచ్ఛిన్నపర్యాప్తికం వహ్నినిష్ఠయావత్వాదికమవేతి తాదృశయావత్వాదికమాదాయ వ్యాప్తిః ధూమత్వతద్వహ్నిత్వయోః
వాచ్యేతి ప్రతీతిబలాత్ తత్ర ధూమత్వస్య వహ్నిత్వయావత్పర్యాప్త్యవచ్ఛేదకతాయా అస్య పర్యాప్త్యవచ్ఛేదకతావ్యాపకత్వే పర్యాప్త్యవచ్ఛేదకత్వవివక్షణే నావ్యా
ప్తిః వాచ్యా వహ్నిత్వపర్యాప్త్యవచ్ఛేదకత్వైకత్వాదేః యావత్త్వస్యానవచ్ఛేదకత్వాదితి వాచ్యం తథా సత్యనతిరిక్తదలవైయర్థ్యాపత్తేరితి చేన్న పర్యాప్త్య

బా॥ఆ॥గా॥౪ ఘటత్వేనేతి వాచ్యం ఏతావతా ప్రతియోగివ్యధికరణస్య కుత్ర ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వేవిశిష్టం సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటత్వేనసంబంధేన వాచ్యం తావత్తావద్రూపవాన్॰పృ

౨ థివీత్వాదిత్యాదావవ్యాప్తివారణసంభవేతదర్థమవచ్ఛేదకతాయాం సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటకత్వసంబంధావచ్ఛిన్నత్వం నివేశ్యం ఇత్యవ్యాప్తిప్రదానస్థలసంఖ్యావిశత్వా

త్సామాన్యమపి ద్రవ్యత్వప్రకారకప్రమావిశేష్యవాంస్త్వాద్యాదిత్యాదౌ సంయోగేన సాధ్యతాయామతివ్యాప్తిః సాధ్యాభావవత్ప్రతియోగితావచ్ఛేదకం లాఘవాద్ద్రవ్య

త్వమేవ స్వరూపసంబంధేన తదభావవతి ఆద్యక్షణే విశేష్యత్వస్య వృత్తేః ఘటాకాశాదిసంయుక్తత్వాద్ప్రసిద్ధస్య గుణసంయుక్తత్వాద్వహ్న్యభావవమాదాయాతివ్యాప్తి

వారణసంభవాదిత్యపి వాచ్యం తావతాపి సాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధేన ప్రతియోగివ్యధికరణస్య విశిష్టసత్తాయాం గుణసమవేతత్వాద్ద్రవ్యభిన్నాభావమాదాయ

7 అతివ్యాప్తివారణసంభవాదితి చైవం తాదాత్మ్యేన సత్తావాన్ద్రవ్యవిశిష్టసంయోగేన సాధ్యతాయాం తద్భూతేష్వేతావతివ్యాప్తిః లాఘవాద్ద్రవ్యత్వపృత్తేః తద్వహ్న్యభావ

వాదేః ప్రతియోగితావచ్ఛేదకీభూతత్వాద్ద్రవ్యత్వం సత్త్వాద్ద్రవ్యత్వం తాదాత్మ్యసంబంధేనాభావవతి సామాన్యాదౌ తాదాత్మ్యసంబంధేన సత్త్వస్య వృత్తేర్నాతివ్యాప్తిః

తదాద్యప్రవృత్తిః సాధ్యనేకత్వవిశిష్టనిరుక్తప్రతియోగివ్యధికరణప్రవేశాపేక్షయా పృథివీత్వాదిత్యాదావవ్యాప్తివారణాయ సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధా

వచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకతానివేశస్యావశ్యకతయా విషయత్వాదిసంబంధావచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకప్రతియోగితాకత్వాభావవత్స్థలే ఘటత్వేనేత్యత్ర తత్రోక్తస్థలే అతివ్యాప్తిః స్ఫుటం గమ్యతే తద్ద్వయం

కాలికసంబంధేన ఘటత్వాద్విశిష్టస్య ఘటత్వాదేః సాధ్యతాయాం సమవాయకాలవృత్తిదైశికత్వే సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటకే కాలికే సంబంధేన ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వేవిశిష్టం

ఘటత్వే ప్రతియోగివ్యధికరణాభావాప్రసిద్ధిర్నిబంధనాంవ్యాప్తిః ఇత్యలంగత్యా నిరుక్తసాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధావచ్ఛిన్నత్వం ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాయాం నివే

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

రుషాంభావమాదాయ యథోక్తం నిరస్తం ఇతి నః పారిభాషికావచ్ఛేదకత్వం సుఘటం అథః పురుషనిష్ఠతాబుద్ధిమనుసరణం ఇంలు ప్రకృతే ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధేన
ఛవిశిష్టత్వవేశే ధూమత్వప్రకారకప్రమావిశేష్యతావ్యాపకవైశిష్ట్యాదావతివ్యాప్తిరితి అత్ర మహానసీయవహ్నిమత్త్వేపి యః అనుయోగితాసంబంధకావృత్తిత్వాభావస్యాపి లక్ష్య
ఘటకేతయా తత్ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతావచ్ఛిన్నాభావవత్ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాఘటకత్వరూపసంబంధేన ధూమత్వప్రకారకప్రమావిశేష్యత్వవిశిష్టస్య సంయో
గసంబంధేనాసంబంధితావ్యక్తత్వమతివ్యాప్తిరితి న చ సంయోగసత్త్వస్య వ్యాప్యవృత్తితయా తాదృశాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకమపి ధూమత్వమితి వాచ్యం ఘటా
దౌ సంయోగేన ధూమాభావస్యావ్యాప్యవృత్తిత్వాత్ తయోః అంతరాలచ్ఛేదమాదాయ తద్వ్యక్త్యా అతిప్రసంగాత్ స చ ధూమత్వప్రకారకప్రమావిశేష్యస్య ధూమప్రతియోగికసంయోగ
న సాధ్యతాఘటకత్వ ఏవ అతివ్యాప్తిరితి అయోగోలకావృత్తిత్వాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వస్య ధూమత్వాదౌ సత్త్వాత్ సాధ్యతాభావాంతి తావాంఛం విశేషరూపేణ సంసర్గ
తానవచ్ఛిన్నపగమాత్ తదవచ్ఛిన్నపగమేవ వారయితుమస్మిన్ పక్షాభావీయప్రతియోగితాయాం సాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధావచ్ఛిన్నత్వం నోపాదేయం కింతు ప్రతియోగివ్యధి
ధికరణ్య ఘటకే భూతప్రతియోగ్యనధికరణతాయాం సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధావచ్ఛిన్నత్వస్య పూర్వోక్తత్వాత్ దండిమాన్ మహాకాలత్వాదిత్యాదౌ గగనాభావస్య లక్ష్య
ఘటకతయా పారిభాషికప్రతియోగివ్యధికరణస్య ప్రవిష్టతయా శుద్ధసంయోగేన అయోగోలకావృత్తిత్వాభావమాదాయ అతివ్యాప్తివారణసంభవాత్ యత్తు చేద
ప్రకృతే తాదాత్మ్యసంబంధేన పరమాణువిశిష్టపరమాణోః సంయోగేన సాధ్యతాయాం వ్యభిచారిణ్యతివ్యాప్తిః సాధ్యాభావస్య ప్రతియోగితావచ్ఛేదకం లాఘవాత్ పర
మాణుత్వమేవ తథా చ నిరుక్తాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాఘటకసమవాయసంబంధేన పరమాణుత్వవిశిష్టస్య ప్రసిద్ధం స్వపదేన పరమాణోర్ధర్తుమశక్యత్వాత్-
పరత్వాభావమాదాయ నేన సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధేన పరమాణుత్వవైశిష్ట్యాప్రసిద్ధ్యా తత్ర నాతివ్యాప్తిరిత్యాహుః తన్న పృథివీత్వావచ్ఛిన్నసాంకర్యాత్
తాదాత్మ్య

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

ఖం౦౪ ల౨౪ గా౧౪ నవచ్ఛేదకతానవచ్ఛిన్నపర్యాప్తికత్వస్య వివక్షితత్వాదిష్టయోర్వహ్న్యాదిరవచ్ఛిన్నపర్యాప్త్యనవచ్ఛేదకతయోరయోర్వహ్నిత్వావచ్ఛిన్నపర్యాప్తికత్వాదేవ తదవచ్ఛిన్నాభావవా
౭ రణం తత్రోర్ధ్వపర్యాప్తేః పర్యాప్త్యనవచ్ఛేదకత్వాదేవ తదవచ్ఛిన్నపర్యాప్త్యవచ్ఛేదకత్వాత్ తత్రోర్ధ్వపర్యాప్తాభావసామాన్యాధికరణ్యే ఽవ్యాప్తిరిత్యాశయః అనతిరిక్తదలమిత్యేదిక్ ॥౧౦॥
అథ సమవాయేన ప్రమేయసాధ్యకే ఘటత్వాదిహేతావతివ్యాప్తివారణాయాహ తుమన్నిష్ఠాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకం యద్ధర్మ్యాసన్నవృత్తిత్వే ఇతి అత్ర ప్రమేయమాత్రంతా
నను సమవాయేన ప్రమేయసాధ్యకే ఘటత్వేఽతివ్యాప్తివారణాయాపి సంయోగాదిసంబంధేన ప్రమేయసాధ్యకాభావస్యాప్యేతాదృశవిశేషణదుర్వారత్వాల్లాఘవాదంత్యయోగేన ప్రమేయా
భావప్రతియోగితావచ్ఛేదకే భూతత్ర ప్రమేయవృత్తిత్వసామాన్యాన్నవృత్తిసత్త్వాదితోఽన్యసామాన్యవృత్తిధర్మస్యావచ్ఛేదకత్వాద్ధూపగమాత్ అథవా స్వావచ్ఛిన్నప్రతియోగిత్వసంబం
ధేన యద్ధర్మ్యాసన్నవృత్తిత్వం లబ్ధం తదనుసరణం ద్రవ్యత్వాదినా ధూమవాన్ వహ్నేరిత్యాదావపి వ్యాప్తిః ఘటయువతిప్రసక్తికం పర్యాప్తిసంబంధేన తదభావస్య
సత్త్వాదేతదభావస్య వహ్నిప్రతియోగితావచ్ఛేదకసంబంధేనాసన్నవృత్తిత్వం వాచ్యం ఏవం చ వహ్నిమాన్ ధూమాదిత్యాదావవ్యాప్తిః సంయోగేన సంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నాభావమాదాయ
అతస్తత్సమానవృత్తికేతి ఖగదీశతత్కాలం నను సమవాయేన సంయోగసంబంధేన వా నష్టమాదిత్యాదౌ సంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నాభావమాదాయావ్యాప్తి
రితి వాచ్యం సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధావచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకతాయాః నివేశనీయత్వతయా నావ్యాప్తిః సమసమానవృత్తికం వ్యర్థమితి వాచ్యం యత్ర పర్యాప్తిసం
బంధేన సాధ్యతావచ్ఛేదకతా తత్ర సంయోగేన సంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నాభావమాదాయావ్యాప్తివారణాయ తత్ అథవా సమానసత్త్వే పరిష్కారః అథ హేతుమన్నిష్ఠాభావప్రతి-
యోగితావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నాభావవద్ సంబద్ధవిశిష్టసామాన్యకత్వం అత్ర ప్రమేయవైశిష్ట్యం యది సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధేన వాచ్యం తదా పురుషనిష్ఠసంయో
గసంబంధేన దండవిశిష్టస్య కాలికేన సాధ్యతాయాం మహాకాలత్వాదివహ్నౌ వ్యాప్తిరితి అత్ర పురుషస్య సంయోగేన సాధ్యత్వే దండీ పురుషాదిత్యేతాదృశే యత్వం దిత్య

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

వచ్ఛేదకః ఇత్యత్ర వృత్తయా [స్వరూపాయన] సమవాయేన ప్రమేయత్వస్య స్వసమవాయిత్వసంబంధస్య విరహాదేవ నిరుక్తఘటత్వావచ్ఛిన్నాభావస్య లక్షణే ఘటత్వేఽపి వృత్తివ్యాప్తేర్వారణే తత్సత్వం సా
ధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధేన కుత్రాపి అసంబద్ధత్వాత్ వ్యాపకేఽనిలే ఘటత్వావ్యాపకాలత్వావిత్యాదౌ అవ్యాప్తిః కాలికసంబంధేన నిరుక్తప్రతియోగితావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నా
భావవదసంబద్ధత్వస్య గగనాదౌ తత్సంబంధేన సంబద్ధత్వవిరహాదితి వాచ్యం సాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధేన వృత్తిత్వసామాన్యస్యైవ అవృత్తిత్వాభావపరత్వ-
యత్కుర్మవిశిష్టవిశేషణీయత్వాభావే తథా గగనాదౌ కేనాపిసంబంధేన వృత్తిత్వవిరహాదేవ అనుపపత్తివిరహాత్ర మణితి తువిభావనియమం అత్రేదంచింత్యం కాలికసం
బంధేన ప్రమేయత్వవిశిష్టస్య సాధ్యతాయాం ధూమాదావనుయోగికే స్వరూపసంబంధేన ప్రమేయత్వవిశిష్టస్య సాధ్యతాయాం అవ్యాప్తిః విషయితాదిసంబం
ధేన ప్రమేయత్వవిశిష్టజ్ఞానాభావస్యాపి లక్ష్యఘటకతయా అవ్యయాతిప్రసంగశ్చేయతాం సాధ్యసాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వం ప్రమేయత్వస్యైవ స్వీకరణీ-
యం నిరుక్తప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాఘటకే విషయితాదిసంబంధేన తాదృశప్రమేయత్వావచ్ఛిన్నాభావవతి గగనాదౌ నిరుక్తసంబంధేన ప్రమేయత్వవిశిష్ట
స్య గగనాదేః సాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధేన అసంబద్ధత్వాభావాత్ కథముక్తలక్షణావ్యాప్తిః సంగతత్వాచ్చేత్ స్వరూపసంబంధేన పృథివీత్వాదిసాధ్యకేఽపి విషయితాసంబం
ధేన రూపత్వవదజ్ఞానాభావవాన్ ఇదాయాం వ్యాప్తిః యా ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాఘటకే సంబంధాంశభిన్నత్వస్య అవచ్ఛేదకతయా తత్ర తాదృశాభావవార
ణమితి వాచ్యం అత్రైవ విశేషాద్యదృశాభావవారణే ఏవకాలికసంబంధేన ఘటత్వవిశిష్టస్య కాలికసంబంధేన సాధ్యతాయాం మహాకాలత్వావిత్యాదౌ విషయితా
సంబంధేన సాధ్యతావచ్ఛేదకస్యాపి తుష్టిలనిరుక్తసంబంధావచ్ఛిన్నవిరహాంతుసమానాధికరణాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వాదుపపత్తిః నిబంధనావ్యాప్తివిరహః సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘ

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

వ్యా॥ఆ॥గా॥౧౦॥ పరమాణుత్వం న ఘటాదిష్వితి తేన పరమాణుగతపరిమాణవిశేషః తథాచ లాఘవాన్నవత్వాశాఘటితపరమాణువిశిష్టాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకం పరమాణుత్వమితి వ్యాప్తి
౯ సంఖ్యావాన్నేత్యాదౌ కాలికసంబంధేన ప్రమేయత్వవిశిష్టస్య సమవాయేన సాంఖ్యత్వాయోగాద్వ్యభిచారిష్వితి ప్రసంగాత్ కాలికసంబంధేన ప్రమేయత్వవిశిష్టస్య సమవాయేనాభావప్ర
తియోగితావచ్ఛేదకత్వం లాఘవాదతిప్రసంగాద్గునారపాదకాయోః సత్త్వయోః ప్రవేశః కరణీయః తథాచ సత్త్వాదినిష్ఠప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాఘటితసమవాయసం
బంధేన ప్రమేయత్వవిశిష్టాభావప్రసిద్ధ్యయఘటాదిన ప్రమేయత్వవ్యధికరణ్యమతే ద్రవ్యత్వవ్యాప్యవచ్ఛిన్నాభావస్య లక్షణఘటకత్వేపి తాదృశప్రతియోగితావచ్ఛేద
కావచ్ఛిన్నాభావవతి గుణే నిరుక్తప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాఘటకత్వేపి రూపసంబంధేన ప్రమేయత్వవిశిష్టయోస్సత్త్వయోః సమవాయేన సంబద్ధత్వయోరప్రసిద్ధ్యా
పేరాఫ్యైరసంభవాపత్తిరేవం ఘటాదౌ పరమాణౌ ప్రమేయావచ్ఛేదేన కాలికసంబంధావచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకతాకప్రమేయత్వవిశిష్టాభావస్య సత్త్వాదేరప్రతదానేమ
పిసత్త్వాశ్రయస్య నిత్యరూపస్య సత్త్వేన సత్త్వావచ్ఛిన్నాభావస్య సత్త్వాదేః ప్రసిద్ధ్యయాతిప్రసంగాత్ కేచిత్తు కాలికసంబంధేన ప్రమేయత్వవిశిష్టాభావస్య ప్రతియోగితా
వచ్ఛేదకత్వం సత్త్వాదేర్న్యేతరకాయ్యమతివ్యాప్తిం మహాప్రలయమనంగీకృత్యోక్తమిత్యాహుస్తన్న యది తాదాత్మ్యేన ఘటత్వవిశిష్టస్య సమవాయేనాభా
వస్యాపి కాలతః సమానాధికరణయోః తదీయప్రతియోగితావచ్ఛేదకే ఘటత్వే ఘటత్వావచ్ఛిన్నాభావవతి ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతా తాదాత్మ్యసంబంధేన ప్రమేయత్వవిశిష్ట
స్య సమవాయేన సంబద్ధత్వయోః సాధ్యవత్త్వప్రసిద్ధిపిభావాత్ తదాదావ్యాప్తిః మానస్య మాదిత్వాదౌ తాదాత్మ్యేన ఘటత్వవిశిష్టస్యాభావమాదాయోక్తేరితి వాచ్యాల
వ్యాప్త్యాపత్తేః కాలికసంబంధేన స్వత్వసంబంధేన తు ప్రమేయత్వసంబద్ధస్య విశిష్టనిరుక్తప్రతియోగితావచ్ఛేదకతావచ్ఛిన్నాభావవదసంబద్ధస్యైవ పారిభాషితా

9

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

కారత్వవిశిష్టఘటత్వే తాదాత్మ్యసంబంధేన నిరుక్తవిశేష్యతావిశిష్టే యా విశేష్యతయా తాదృశప్రతియోగితావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నాభావపదసంబద్ధత్వాన్నాతివ్యాప్తిః తథాపి తాదాత్మ్యసం
బంధేన ఘటాద్యధికరణతా ఘటాద్యధికరణతాప్రయుక్తనిష్ఠయా యత్కించిత్ప్రమావిశేష్యతావిశిష్టస్య స్వరూపసంబంధేన సాధ్యతాయాం పురస్కృతే హేతౌ పూర్వోక్తరీత్యా ప్రసక్తాధికరణత్వావ
చ్ఛిన్నాభావస్యలక్షణఘటకత్వేపి తాదృశాధికరణతాత్వావచ్ఛిన్నాభావాప్రసిద్ధ్యా తాదృశాధికరణతావ్యక్తేర్నిరుక్తప్రతియోగితావచ్ఛేదకఘటకతాదాత్మ్యసంబంధేన తాదృశవిశేష్యతా
విశిష్టస్యసంబంధతయా న తథాప్యతివ్యాప్తివారణం సంభవతి నను తథాప్యతిప్రసక్తికే దర్శనే తత్త్వాద్ధూమఘటాన్యతమత్వావచ్ఛిన్నాధికరణతాత్వావచ్ఛిన్నాభావమాదాయాతివ్యాప్తి
వారణసంభవస్తథాప్యన్యతమత్వావచ్ఛిన్నాధికరణతాత్వావచ్ఛిన్నాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వం లాఘవాత్తాదృశాభావఘటకతాదృశవిశేష్యత్వం యత్కించిత్ప్రమావిశేష్యతా
విశిష్టస్వత్వాదినియమమతసాదృశాభావస్యలక్షణఘటకత్వేప్యతివ్యాప్తివారణసంభవాదతఏవధూమఘటపటాన్యతమత్వావచ్ఛిన్నాధికరణతాత్వావచ్ఛిన్నాభావమాదాయ
తి నాతివ్యాప్తివారణసంభవాత్తాదృశాభావస్యాప్రతియోగితావచ్ఛేదకం లాఘవాదతిప్రసంగాద్యనాపాదకతయా యత్కించిత్ప్రమావిశేష్యతాస్వత్వాదినియమమనానుపప
త్తిరితిభావవిషయ్యం ॥ అథవచ్ఛిన్నాభావపదసంబద్ధస్యవిశిష్టసామాన్యకేత్యుపమిత్యప్రకారేణఘటత్వాన్యవహేతావత్వాదితాదృశాహేతుసమానాధికరణాభావాభావీయప్రతియోగిత్వఘటకే
తాదృశాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకతయా ఘటనానిష్ఠం ప్రతియోగివ్యధికరణతదవచ్ఛిన్నాభావాప్రసిద్ధ్యా అవ్యాప్తివారణాయ ధర్మసాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధసామాన్యతయా సంబద్ధత్వస్వవివక్షిత
త్వాత్ననుపపన్నమాత్మత్వాద్యభావ వ్యాప్తిః ప్రతియోగివ్యధికరణఘటకసాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధసామాన్యతదసంబద్ధత్వస్యయదమయోగి ॥ తథా ఘటత్వావచ్ఛిన్నాభావస్వసత్త్వ
త్వభేదేన తస్యాపి దర్శనాత్ సాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధేన తత్సంబంధితత్వప్రసిద్ధిః ననువేహం వ్యధికరణీభూతతయదనుయోగితత్త్వఘటత్వాభావయాభావప్రదసంబద్ధత్వం వక్తవ్యం
సామాన్యాభావేపి వ్యధికరణత్వవిరహాదేవనాతివ్యాప్తిరితివాచ్యం తథాసతి యత్కించిదనైయత్యధర్మ్యాపత్తేః ఇత్యలం హేతోర్వ్యధికరణత్వవిరహాదేవం సత్యప్యుక్తవాఙ్మతేనెన్నసాధ్యతా

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

బా॥ అ॥ గా॥గం టితసంబంధావచ్ఛిన్నవృత్తిమత్త్వాంశికాభాసికానామవశ్యకతయా విషయితాసంబంధేన ధర్మాంతరావచ్ఛిన్నాభావస్య విలక్షణఘటితతయా నిరుక్తప్రతియోగివ్యధికరణ
తాదృశాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకతావచ్ఛేదకతావచ్ఛిన్నాభావవత్త్వమని విషయతాసంబంధేన ప్రమేయత్వవిశిష్టజ్ఞానాదేః సాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధేనాసంబద్ధ-
తయా అతివ్యాప్త్యసంభవాదిత్యేవం తాదృశప్రతియోగితావచ్ఛేదకే స్వవిషయితాసంబంధేన తదధికరణం యజ్జ్ఞానం తదనధికరణమాత్రం తద్వైశిష్ట్యవిషయితాసంబం
ధేన ప్రమేయత్వవిశిష్టజ్ఞానాదేస్సాధ్యతావచ్ఛేదకసమవాయేనాసంబద్ధత్వాత్ తేధఘసంబద్ధత్వమితి వాచ్యం పూర్వోక్తన్యాయవత్ ఆత్మత్వమాత్రస్యైవ స్వవిషయ
కజ్ఞానాధికరణత్వాదథవా విషయితయా ఆత్మనివిశిష్టజ్ఞానాభావమాదాయ సమవాయాదిసంబంధేన సాధ్యకత్వవ్యభిచారిణ్యతివ్యాప్త్యవారణసంభవాత్ సం
యోగాదిసంబంధేన సాధ్యతావచ్ఛేదకతాదృశాశ్వే ఖరిణి విషయితాసంబంధేన ధర్మాంతరావచ్ఛిన్నాభావమాదాయ అతివ్యాప్త్యవారణసంభవాచ్చైవమాదృశామనుధా
10 నే అతివ్యాప్తివారణే పుచ్ఛాభావమాదాయ వవ్యాప్యమాదాయ ముఖ్యదావవ్యాప్తేః ప్రయుక్త వత్వాధివినిపుత్తేర్విశిభావనియమ్యం ॥ ౧౦ ॥ అథ సాధ్యతాప్రతియోగిత్వ బోధ
వ్యతరావచ్ఛేదకసంబంధేన స్వనైరుక్త్యం విశిష్టం ధూమయుక్తవాన్ వహ్నిమాన్ ఇత్యాదావతివ్యాప్తిరితి న స్వప్రతియోగిత్వాలంకారాభావమాదాయ అతివ్యాప్తివారణసంభవాదితి
చేన్న అధికరణతావచ్ఛేదకధూమాధికరణతాని ప్రయోజవత్త్వయుక్తియుక్తమవిశిష్టతావ్యక్తి నదుత్తరాదౌ తద్విశిష్టస్యస్వరూపసంబంధేన సాధ్యతాయాం విశేషతావ్యక్తేరవ
ఛేదకత్వే బ్రనంయుత్తం తథాచ నిరుక్తప్రతియోగితావచ్ఛేదకే ధూమత్వాదృశవిశిష్టతావ్యక్తిమతానిష్ఠాభావత్వేపదృష్టప్రతియోగితావచ్ఛేదకే ఘటత్వస్వరూపసంబంధేన సాధ్య
తావచ్ఛేదకే ధూమత్వాదృశప్రమావిశిష్టతావిశిష్టతయా ధూమమాధికరణతాయాంస్వ)ధ్వతారవచ్ఛేదకసంబంధేన సంబద్ధత్వాద్యయద్యపి తాదాత్మ్యసంబంధేన ధూమమాధికరణతా ప్ర
విశిష్టస్వరూపసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావస్యాపి తేంయుసమానాధికరణతయా తద్విశ్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకధూమమాధికరణతా స్వవిశిష్టప్రతియోగితావచ్ఛేదక

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

ప్రత్యక్షాతిప్రసంగవారణాయాపి సంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నగవేతరాసమవేతాభావప్రతియోగితాయాం గోత్వత్వావచ్ఛేదకత్వస్య సంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నత్వాద్ ఘటీయాభావస్య స
త్త్వాదతిప్రసంగోద్ధారః పరజాతివాచ్యత్వం సంయోగేన గవేతరాసమవేతాభావప్రతియోగితాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకం లఘువాచ్యత్వస్యైవ ప్రత్యక్షసమవేతాభిన్నగవేతరాస
మవేతాభావ ఘటాదిపరమాణావపి ఘటత్వాదేవ ప్రసక్త్యయాతిప్రసంగః సంగాత్ గవేతరాసమవేతాభావప్రతియోగితాయాం గవేతరాసమవేతత్వావచ్ఛిన్నత్వాద్ ఘటత్వే
యాంభావసత్త్వాదేవ తత్ప్రత్యయాతిప్రసంగవిరహాత్ అథవా గవేతరాసమవేతత్వావచ్ఛిన్నత్వాద్ ఘటత్వే ఘటీయత్వమేవ తాదృశాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకం వాచ్యం సమవే
తగవేతరాసమవేతాభావప్రతియోగితాప్రతియోగితావచ్ఛేదకగోసమవేతత్వం వాచ్యం అయోగ్యత్వాత్ విప్రత్యయాతిప్రసంగ ఇతి నను గవేతరాసమవేతత్వాద్ ఇత్యం యది సం
యోగసంబంధావచ్ఛిన్నాభావప్రతియోగితానవచ్ఛేదకత్వం తదా అనవచ్ఛేదకపదేన తదేవోపాదీయతాం ఘటత్వమేవ భయాభావ వాసత్త్వాదతివ్యాప్తి విరహాదితి చేత్ తథాప్ర
సిద్ధిరితి అనవచ్ఛేదకత్వస్య ధర్మవిశిష్టదివక్తు యత్వాదన్యథా సాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధనవచ్ఛేదిధూమవాన్ వహ్నేరిత్యాదావతివ్యాప్తేః ధూమమని ప్రతియోగితాయాం
వహ్నిత్వరూపఅనవచ్ఛేదకధర్మావచ్ఛిన్నతాభావాదితథాంవసంయోగస్య అనవచ్ఛేదకత్వాత్ తథా ఘటీయాభావయత్వావచ్ఛిన్నవాంతప్రసిద్ధిర యోగ్యవ్యాప్తిపర్యంతానుసర-
ణమితి చిభావనియ్యం ॥ ౦౪ అథవా మువ్వతేనను సాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధితత్వేకత్వనిరుక్తౌ నవచ్ఛేదకయద్ధర్మానవచ్ఛిన్న ఘటీయాభావస్య నవచ్ఛేదక మార్గధూమ
వత్త్వాదౌ సంయోగసంబంధేన యద్ధర్మవిశిష్టసంబంధినిష్ఠాభావప్రతియోగితానవచ్ఛేదకత్వస్య గోత్వత్వాదావపి సత్త్వాత్ తదవచ్ఛిన్న ఘటీయత్వయాంభావాప్ర
సిద్ధ్యా వర వ్యాప్తిపత్తేః అతస్సంబంధసామానాధికాభావస్య ప్రతియుక్తః ప్రథమప్రసిద్ధిదానాసంగతా రసాదేవయదివేతాదృశమత్రేమి భావనియ్యం ౦౪

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

బు॥౪॥అ॥శ॥౧౧ వచ్ఛేదకసంబంధావచ్ఛిన్నాధికరణతావద్వృత్తిసంయోగితత్వస్య విశేషణత్వాత్ సామానాధికరణ్యసంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నాధికరణతావత్త్వప్రసిద్ధ్యా యుత్త్వేన సామానాధికరణ్యప్రయోగాపత్తిరిత్యత ఆహ
తేన యత్వదేనధరతమశక్త్యత్వాద్ దవన్తవృత్తిసంశ్లేషవాత్ తేనవసత్త్వా అవర్గ్యాభావవత్త్వవిత్త్వాత్ తావత్తివత్త్వాత్ ఇసమవాయేన సత్త్వప్రతియోగికత్వసామానాధికరణ్యసంయోగికత్వఘటోభయాభావసత్త్వే
సామానాధికరణ్యసమవాయసంబంధావచ్ఛిన్నాధికరణతావత్త్వరూపత్వీయత్వేన సామానాధికరణ్యసంగ్రహాయ తత్తిఃవాచ్యం ఇత్యేవ వక్తుం ముఖితం సామానాధికరణ్యబోధత్వసంబంధేనాప్రసిద్ధేరిత్యంత్రేన ౪౦౪
అథయద్యపి గుణత్వవత్త్వాద్యవచ్ఛిన్నత్వసంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నత్వాత్ యత్ర ఉభయాభావే ప్రతిత్రదంబిం త్వం ననుసంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నగుణత్వాభావప్రతియోగితాయాం గుణత్వత్వా
ద్యవచ్ఛిన్నత్వే ఘటత్వోభయాభావసత్త్వాత్ గవేతరాసమవేతత్వే ఘటత్వోభయాభావసత్త్వ ఉక్తత్వం గవేతరాసమవేతత్వే ఘటత్వోభయత్వప్రతిప్రసంగాదసంపాదకతావ
చ్ఛేదకత్వాసనసంయోగేన గుణత్వాభావప్రతియోగితాయాం నగవేతరాసమవేతత్వమవచ్ఛేదకం ఘటత్వం నాస్తి ప్రతీతి సత్త్వా ఉభయమాత్రవృత్తి తమాదాయ గవేతరాసమవేతత్వం
తదాదాయ నాస్తి ప్రతియోగసత్త్వాత్ గవేతరాసమవేతత్వమాత్రస్వల్ప అతిప్రసంగాదసంపాదకతావచ్ఛిన్నత్తు సమవేతత్వమపి గవేతరాసమవేతత్వం తథాపి అతిప్రసంగా
ద్సంపాదకస్య గవేతరాసమవేతత్వావచ్ఛిన్నమాత్రప్రతియోగిత్వఘటోభయత్వస్య వ్యవహార్యత్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వం శ్వేతరత్వియ్యమహోరనానుపపత్తిరితి వాచ్యం తథాసతి
గుణత్వాద్యవచ్ఛిన్నఘటత్వోభయత్వే ఇత్యేవ యాం గవేతరాసమవేతత్వాద్యతిరిక్తసవచ్ఛిన్నత్వనగవేతరాసమవేతత్వావచ్ఛిన్నత్వరూపగవేతరాసమవేతత్వమాత్రావచ్ఛి
న్నత్వఘటత్వోభయాభావసత్త్వత్రస్యైవ లఘుత్వాత్ అభావాప్రత్వం సంయోగేన గుణత్వాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకం గుణసమవేతత్వం నతు గవేతరాసమవేతత్వం తథా
పి లఘువాద్ గవేతత్వమాత్రావచ్ఛిన్నత్వఘటోభయత్వస్యాప్రతిప్రసంగాద్సంపాదకత్వాదేవ అనుపపత్త్యభావాత్ న్యూనవృత్తం గుణత్వాభావప్రతియోగితామాదాయ

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

తాద్రూప్యాదినిరూపితత్వమిత్యపి ప్రాచాం తదభిధానాత్ వ్యభిచారిత్వలవిశేషె వ్యభిచారత్వలాంవృత్తి తాద్రూప్యస్యాభావ ఏవ లక్షణే ఘటకత్వ ఇతి గూఢాభిసంధిః తత్ర ప్రతి అన్యతరసం
బంధేన యద్ధర్మవిశిష్టసంబంధినిష్ఠతాదాత్మ్యసంబంధేన ప్రతియోగి వ్యధికరణ్యస్య వైశిష్ట్యైవ సత్వేతు మాం(తు) గగనాభావ ఘటత్వవదభావమాదాయ లక్షణే సరి చెవారిత్వస్య
చారితా తు సాధ్యవదన్యతరాభావమాదాయ అతివ్యాప్తివారణం పంచవ్యాప్య తత్రాన్యతరసంబంధావచ్ఛిన్నత్వం కిమర్థమితిచేన్న తత్రాపి వార్ణ తద్ఘటతద్ధితర ఆకపాలాన్య
తర తాద్రూప్యాదిత్వ (అ)వ్యభిచారిణి సాధ్య సాధ్యవదన్యతరాభావస్య లక్షణఘటకతయా అతివ్యాప్త్యాపత్తేరసంభవిశేషః సాధ్యతా ఘటకతాదాత్మ్యాన్యతరసంబంధేన కిం ప్రయో
జనం కేవలతాదాత్మ్యసంబంధేనైవ నివిష్టస్యానావ్యాప్తి విరహాదితి చేన్న సత్తావాన్ ద్రవ్యత్వాదిత్యాదౌ తన్మన్యత్వే ఘాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకం యద్విశిష్టసత్తాత్వం
ద్రవ్యవిశిష్టసంబంధినిసత్తాత్వాది ఘాభావవత్త్వముక్తేయం స తాదృశ ద్రవ్యత్వారిఖాశితరావచ్ఛేదకత్వ (అ)సంగాదితి ధ్యేయం ॥ అథవాస్తు తన్మతే భూతి యత్నే ప్రమా
ణం త్రి ప్రతియోగివ్యధికరణ్యపదేన ప్రతియోగితావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న వ్యధికరణ్యం కిమర్థమితి చేత్ తద్భావస్య విశిష్టసత్తా వార్ణ ద్రవ్యత్వాద్యత్ర అతివ్యా
ప్తిం దత్తాదృశంకరాసాధ్యతా అత్ర యమాశంకాం ము(రి)ణ్ త్రి ప్రతియోగి వ్యధికరణ్యం సాధ్యతా వచ్ఛేదకధర్మికతయా ఘాభావార్థకతయా తత్(తా) విప్రతియోగితా
ఏయ ప్రతియోగిత్వము పేక్ష ప్రతియోగితావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న ప్రతియోగి వ్యధికరణ్యసంభవాత్ మాం దర్శ్యావ అతివ్యాప్తి వారణాయ తాద్రూప్య ప్రతియోగితా
వచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నత్వసుధావనం వ్యర్థమితి చేన్న తద్యానం స్వ ద్రవ్యవిశిష్టవార్ణ తద్యానతాద్రూప్య (అ)విషయతాసంబంధేన సాధ్యతాయాం వ్యభిచారిణ్యతివ్యాప్తి వారణాయ
వతన్మవిశేషస్యావశ్యకతాద్రూప్యతి మంతవ్యం ॥ అథ ద్రవ్యవిశిష్టసంబంధినిష్ఠాభావ ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వ ద్రవ్యమిత్య (అ)సాధ్యతా ఘటకతాదాత్మ్యాన్యతరసంబంధేన-
ద్రవ్యవిశిష్టసంబంధినిష్ఠతాద్రూప్యాన్యతరసంబంధేన ప్రతియోగివ్యధికరణ్యవచ్ఛిన్నాభావప్రతియోగితానవచ్ఛేదకవిపక్షాశేరుక్తే చేన్న తేరూపవాన్ ఘటత్వాదిత్యాదౌ రూపత్వ

బా॥అ॥గా॥ సాంప్రదాయికవైరస్యాగవేతరాసమవేతవృత్తినిష్ఠభేదీయప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వసంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నత్వోభయాభావఉక్తే ఽ నిరుక్తప్రతియోగితాత్వయోరవసత్వాత్
౧౨ తాదృశాభావమేవ అహ అప్రసంగాదన్యాభేదత్వముక్తే గ్రహాన్యాన్యవతాత్వగుణ ఇతివదంతీత్యస్మిన్ సోఽఖండవిఖండానాం యద్వా సమవేతరాసమవేతవృత్తిపర్యంతానుధావనస్యైవోక్తే
లఘ్వేతత్స్యాత్ భేదస్య నిరూపితసంబంధావచ్ఛిన్నత్వోభయఘటితత్వాల్లాఘవేన తథాత్వాదిత్యర్థ ఇతి నిష్కర్షః తత్ర వికల్పావనియమ్యం ॥౦॥ కేచిత్తు తాదాత్మ్యేన సాధ్యతాయాం శాన్యతరసం
బంధేనేతి అత్ర ధూమగగనాభావాన్యతరవాన్ వహ్న్యాదావతివ్యాప్తిః ఉభయాలగ్న ఖలు స్వల అఖండత్వముక్తం తన్న సంగచ్ఛతే అన్యతరత్వస్యాఖండత్వే అయోగోలకావృత్తి
భావమాదాయాతివ్యాప్తివారణసంభవాత్ అయోగోలకావృత్త్యభావస్వాన్యతరత్వవిశిష్టసంబంధినిష్ఠాన్యతరసంబంధేన ప్రతియోగి పర్యాప్త్యధికరణత్వాదేవ అయో
గోలకావృత్తిత్వస్య తాదృశాన్యతరత్వవిశిష్టసంబంధినిష్ఠాభావప్రతియోగితానవచ్ఛేదకత్వాదితిచేన్న ధూమప్రతియోగికస్య [illegible] న అన్యతరసాధ్యతాయామపి తథాపి అ
యోగోలకావృత్త్యభావస్య ధూమప్రతియోగికసంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగికత్వే లాఘవాదుక్తమత్వమేవ అవచ్ఛేదకత్వం అన్యతరత్వవిశిష్టసంబంధినిగగనాభావప్ర
తియోగిత్వాధికరణస్య ధూమాభావస్య ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వాదన్యతరత్వస్య పారిభాషికత్వేనావచ్ఛేదకత్వాదితి ॥౦॥ అథ సాధ్యతావచ్ఛేదకతాదాత్మ్యాన్యతరసంబంధేన
యద్ధర్మవిశిష్టప్రతియోగి వయ్యధికరణభూతేన ధూమగగనాభావాన్యతరవాన్ వహ్న్యాదావవ్యాప్తిః అన్యతరత్వస్యాఖండోపాధిత్వం స్వీకృత్యాతివ్యాప్తిర్న సంభవేత్ అత్ర
వినిగమనావిరహాత్ ధూమత్వస్య ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతయా అవయవాదిష్వసమానాధికరణాదిత్యాదౌ మహానసీయవహ్న్యభావమాదాయ యేయోర్ఘటయోరుభయాభావాదివమా
దాయదోషవారణాయ ప్రతియోగితాయాం తదవచ్ఛేదకత్వాదినివేశస్యావశ్యకతయా తథాచ నిరుక్తాన్యాభావస్య లఘుగురుకత్వేఽపి మహానసీయవహ్న్యభావా
వాదికమాదాయ అవ్యాప్తివారణాయ యద్ధర్మాధికరణీభూతదేశే ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వ యత్ సాధికరణీభూతాదికం నివేశనీయం నవ ప్రతియోగితాయాం యావచ్ఛేదక

12

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

దకత్వం తత్తద్వృత్తితాసంయుక్తత్వ తత్తద్వృత్తితాసమవేతత్వయోః కేవలనియ్యత్వం తేన కతాఘటత్వాదికమాదాయ వర్త్యఘటాదావతిప్రసంగాత్ పత్తేః నచ తథాపి విశేష
ణతాంశ్చ ఘటత్వసామానాధికరణ్యసంబంధేన తత్ప్రాపాన్యస్య విశిష్టస్య విశేషణతాసంబంధేన సాధ్యతాయాం రూపత్వాదివిధేతావతివ్యాప్తిః లాఘవాత్ తత్సాధ్యప్రా
వచ్ఛిన్నప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వం తద్ద్రూపాపావృత్తిత్వం సరూపసంబంధేన ప్రగగనాభావాదికమాదాయ నిరుక్తప్రతియోగివ్యధికరణాభావప్రసిద్ధ్యా ప్రతి
యోగితావచ్ఛేదకత్వసత్త్వాదితివాచ్యం సమవాయసంబంధేన సాధ్యత్వాభావమాదాయ తివ్యాప్తేః వారణాయ సంభవాత్ ఈదృశాభావ చ తస్యైవ లాఘవాయితయాంత
ద్రూపవృత్తిత్వాద్యభావవచ్ఛేదకత్వకత్వానాం సంభవాత్ ననుతత్త్వాభావస్య అన్యతరావచ్ఛేదకత్వకత్వానాం సంభవేపి అఖండాభావత్వాత్ తత్త్వఖ్యాపనార్థం అభావవృత్తిపా
త్వం తథా సత్త్వాన్యతరత్వ ఖండతయా సాధ్యనిష్ఠాన్యతరత్వాపి తత్కత్వే బాధకాభావేన తమాదాయోపయతివ్యాప్తివారణసంభవాదితి నిదర్శితంచేదిత్
సంయోగసంబంధేన ప్రమేయసాధ్యకే సత్త్వాదిహేతావతివ్యాప్తిః సంయోగేన సమవాయేన వా ప్రమేయాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వస్య లఘువాద్ద్రవ్యత్వ
త్వసత్త్వాదిరూపకత్వానాం సంభవాత్ తావత్ప్రమేయనిష్ఠాకృత అఖండాన్యతరత్వాదిసత్త్వమానాభావాదిత్యాపత్తేః తన్న తత్రాతివ్యాప్తిః విషయతాసంబంధేన సత్త్వం
మేయమిత్యాకారకతయుక్తం విద్యానామపి న్యూనసంయోగాభావమాదాయాంతివ్యాప్తివారణసంభవాన్నైవం సామాన్యధర్మావచ్ఛిన్నాధికరణతాయాం అధికమత
వచ్ఛిన్నమానప్రమాణాదివాచ్యాత్ తత్ర ద్రవ్యత్వాభావమాదాయ ప్రమేయసాధ్యకేఽసంభవాపత్తేః అధికరణభేదాద్ఘటత్వాదితి ద్వాదశారూపత్వ రూపత్వప్రవ్యాన్యతర
త్వవచ్ఛిన్నాభావమాదాయావ్యాప్తిరితి అత్రేయమాశంకా నను తాదాత్మ్యసాధ్యతాఘటకత్వ అన్యతరోయ్యయత్వసంబంధేనయత్కించిద్విశిష్టసంబంధీయతాంధ్యతరయ్యత్వం
బంధేన ప్రతియోగివ్యధికరణాభావస్య ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వం తత్కర్మత్వ నకాపి తాద్ధర్మాన్యతరయ్యత్తాదాత్మ్యసంబంధేన రూపత్వవిశిష్టసంబంధిని

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

బా॥ప్ర॥సా॥- ప్రతియోగ్యన్యతరత్వాభావమాదాయ అవ్యాప్తిః తద్వారణాయ గవిశేషణం అత్రేదమవధేయం సమ్బన్ధావచ్ఛేదకసమ్బన్ధావచ్ఛిన్నత్వస్య సామానాధికరణ్యాశ్రయసమ్బన్ధేన నిరుక్తాన్యతరసమ్బం
౧౩ ధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావకావచ్ఛేదకతావచ్ఛిన్నసమ్బన్ధితావచ్ఛేద్యవిశిష్టసమ్బన్ధితావచ్ఛిన్నప్రతియోగితానవచ్ఛేదకతాకత్వమిత్యర్థః కరణవిరూపవారణాయ వృత్తివి
శిష్టవిరహాదౌ నావ్యాప్తిః ప్రతియోగ్యవిశిష్టతాదాత్మ్యసమ్బన్ధావచ్ఛిన్నసమ్బన్ధితాయాం నిరుక్తాశ్రయసమ్బన్ధేన నిరుక్తాన్యతరావచ్ఛిన్నసమ్బన్ధితావచ్ఛిన్నప్రతి
యోగితావచ్ఛిన్నస్య నిరుక్తాన్యతరాభావస్య ప్రతియోగివ్యధికరణస్య సాధ్యత్వసమ్భవే ఆకాశాదిమాదాయ అవ్యాప్తిః వారణాయ విశేషణం సమవాయఘటిత సామానా
ధికరణ్యప్రత్యాసత్త్యా పర్యాప్త్యన్యతరావచ్ఛిన్నస్య సమవాయేన సాధ్యతాయాం ప్రత్యక్షాదివ్యాపకత్వవ్యాప్తిః కాలాదిఘటితాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకీభూతంయ
త్కిఞ్చిత్తాసమవేతత్వం తత్ర నిరుక్తప్రతియోగివ్యధికరణసాధ్యవన్నిష్ఠాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వస్య సత్వే ఆశ్రయత్వేన సాధ్యతావచ్ఛేదకే స్వరూపసత్త్వాద్వి-
శిష్టాభావత్వం ఎతావతా సాధ్యాభావమాదాయ అతివ్యాప్తిః వారణాయ సమ్భవే కిం తద్వృత్తిత్వాదివ్యాపకాభావమాదాయ అతివ్యాప్తివారణాయ అవ్యాప్యత్వ ఏతావతా సాధ్యా-
వచ్ఛిన్నప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వం తద్వృత్తితాసమవేతత్వం శక్యేతి వృత్తిత్వాలాభాత్ అవ్యాప్తేన పర్యాప్తతా అతిప్రసఙ్గాపత్తిరిత్యాశయేన వేశేష్యసఙ్గసఙ్గ్రహ ఏవ
యత్ర విశేషణతాసంయోగాదిఘటితసామానాధికరణ్యసమ్బన్ధేన తద్వృత్తితాన్యతరావచ్ఛిన్నస్య సంయోగేన సాధ్యతావత్త్వం తత్త్వం ఏతత్సత్తామాదాయ అవ్యాప్తిః దుర్
వారా తత్ర లాఘవాత్ సాధ్యాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకీభూతం తద్వృత్తితాసంయుక్తత్వం తత్ర   శిక్షేమాదాయ నిరుక్తప్రతియోగివ్యధికరణసా
ధ్యవన్నిష్ఠాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వస్య సత్వేన సాధ్యతావచ్ఛేదకస్య స్వరూపేణ వ్యాప్యమత్ర కృతాదివిశిష్టత్వం ఏతస్య సామానాధికరణ్యసమ్బన్ధత్వా
త్ కిం విశేషాభావఘటితపారిభాషిక సాధనతయా సమవాయసమ్బన్ధేన సాధ్యాభావమాదాయ అతివ్యాప్తివారణాయ నిరుక్తసాధ్యాభావప్రతియోగితావచ్ఛే

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

14

౧౮

బాయులుగోలు రూపేణాన్వయిత్వతాదాత్మ్యసంబంధేన ప్రతియోగిత్వాధికరణీభూతపక్షవృత్త్యన్యతరాభావస్య ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వాదితి చేత్ నైవం సత్తాత్వావచ్ఛిన్నాభావత్వాదిత్యాదావతి
వ్యాప్తిరితి చేత్ తుమస్తు ష్వాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకేష్వం తస్య విశిష్టసత్తాత్వ ప్వాన్యతరియ్యతాదాత్మ్యసంబంధేన సత్తాత్వవిశిష్టసంబంధ తరియ్యతాదాత్మ్య
సంబంధేన ప్రతియోగిత్వాధికరణీభావప్రతియోగితానవచ్ఛేదకత్వాదితి వాచ్యం తాదాత్మ్యసాధ్యతాఘటకాన్యతరియ్య యద్ధర్మవిశిష్టసంబంధినియద్ధర్మవత్త్వే తరస్యతా
య్యసంబంధేన తత్ర ధర్మవత్త్వనిష్ఠప్రతియోగిత్వాధికరణీభావప్రతియోగితానవచ్ఛేదకత్వస్య వివక్షణాత్ తాదృశవిశిష్టసత్తాత్వే తాదాత్మ్యసంబంధేన సత్తాత్వవిశిష్టసంబం
ధినిష్ఠాభావప్రతియోగితానవచ్ఛేదకత్వస్యవిసమవాయసంబంధేన సత్తాత్వవిశిష్టసంబంధినిష్ఠాభావప్రతియోగితానవచ్ఛేదకత్వవిరహాత్ సంభవాదితి చే
దత్ర కేచిత్ సంయోగేన ప్రమేయస్య సాధ్యతాయాం సత్తాదావతివ్యాప్తిః ఘటవాన్ సంయోగేన ప్రమేయాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకం తత్ర నిరుక్తాన్యత
రసంబంధేన ప్రమేయత్వవిశిష్టసంబంధినిష్ఠాభావప్రతియోగితానవచ్ఛేదకత్వవిరహాదేవ ప్రమేయత్వస్య ధర్మ అన్యతరత్వస్యా
ఘటఘటత్వాన్యతరత్వవన్నిష్ఠాభావమాదాయాతివ్యాప్తివారణాయ ప్రతియోగివృత్తిత్వం సమవాయేన ప్రమేయాభావస్యాపి
వేంయుసమానాధికరణతయా తమాదాయాతివ్యాప్తివారణాయ సంభవాత్ నైవమాదౌ సంయోగేన తద్రూపవాన్ తత్సాధ్యతావచ్ఛేదకత్వాత్ నిరుక్తప్రతియోగి
షిత ప్రతియోగివృత్తికరణాభావప్రతియోగితానవచ్ఛేదకం యత్ర తద్రూపవత్త్వం తత్ర నిరుక్తాన్యతరఘటకతాదాత్మ్యసంబంధేన
తద్రూపవత్త్వవిశిష్టనిష్ఠతాదాత్మ్యసంబంధేన ప్రతియోగివృత్తికరణాభావప్రతియోగితానవచ్ఛేదకత్వసత్త్వాదేవం పూర్వోక్తవృత్తిత్వవిశిష్టతద్రూపవత్త్వసమవా
యేనాధికరణప్రసిద్ధ్యన్యతరఘటకసమవాయసంబంధేన తద్రూపవత్త్వవిశిష్టసంబంధినిష్ఠసమవాయసంబంధేన ప్రతియోగివృత్తికరణాభావప్రతియోగితానవచ్ఛేదకత్వస్య

[illegible]

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri